

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за јавните претпријатија, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 4 април 2006 година.

Број 07-1500/1
4 април 2006 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
д-р **Љупчо Јордановски, с.р.**

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Член 1

Во Законот за јавните претпријатија (“Службен весник на Република Македонија” број 38/96, 6/2002 и 40/2003), членот 1 се менува и гласи:

“Јавни претпријатија можат да се основаат заради вршење на дејности од јавен интерес.

Република Македонија, општините и градот Скопје можат да основаат јавни претпријатија во согласност со овој закон, со цел за вршење на дејности од јавен интерес на територијата на Република Македонија.

Јавни претпријатија во име на Република Македонија основа Владата на Република Македонија, во име на општината советот на општината и во име на градот Скопје Советот на градот Скопје.”

Член 2

Во членот 2 ставот 1 се менува и гласи:

“Дејности од јавен интерес се дејностите или одделни работи од дејностите со кои се остварува јавен интерес.”

Се додава нов став 2, кој гласи:

“Дејностите од јавен интерес ги вршат јавните претпријатија или друштва на коишто им е доверено вршењето на дејностите од јавен интерес.”

Ставот 2 станува став 3.

Се додава нов став 4, кој гласи:

“Во извршувањето на дејностите од јавен интерес, треба да се почитуваат следниве принципи: сигурност во давањето на услугите, континуитет и квалитет на услугата, транспарентност, достапност и универзална услуга, заштита на корисниците и потрошувачите.”

Член 3

По членот 2 се додава нов член 2-а, кој гласи:

“Член 2-а

Јавните претпријатија и друштвата кои вршат дејност од јавен интерес подлежат на правилата на конкуренција, освен во случаите кога примената на тие правила би го спречило вршењето на услугите од јавен интерес.

Јавните претпријатија и друштвата кои вршат дејност од јавен интерес имаат еднаков третман во вршењето на услугите од јавен интерес, освен ако поради посебен интерес не им се доделат ексклузивни или посебни права.”

Член 4

Членот 3 се менува и гласи:

“По исклучок од членот 1 став 3 на овој закон, јавни претпријатија од областа на радиодифузијата се основаат под услови и начин утврдени со закон.

Правни и физички лица можат да вршат дејност од јавен интерес на начин и услови утврдени со овој закон.”

Член 5

Членот 4 се менува и гласи:

“Основачот на јавното претпријатие со одлука може јавното претпријатие да го преобрази во друштво со ограничена одговорност или акционерско друштво.

Ако во јавно претпријатие се вложат средства на правни или физички лица, основачот донесува одлука јавното претпријатие да се организира како друштво со ограничена одговорност или акционерско друштво.”

Член 6

Во членот 4-а став 1 зборовите: “на предлог на јавното претпријатие,” се бришат.

Во ставот 2 зборовите: “на предлог на јавното претпријатие, може да “ се бришат, зборот “донесе” се заменува со зборот “носи”, а сврзникот “и” во третиот ред се брише.

Член 7

По членот 4-а се додава нов член 4-б, кој гласи:

“Член 4-б

За уписот во надлежниот регистар, организацијата и работењето на друштвата во државна сопственост, во сопственост на општината, односно градот Скопје, се применуваат одредбите од оваа глава и Законот за трговските друштва.

Во друштвата со ограничена одговорност и во акционерските друштва од ставот 1 на овој член, работите од надлежност на собирот на содружниците, односно правата на собранието на акционери ги врши Владата на Република Македонија во име на Република Македонија, односно Советот на општината, градот Скопје во име на општината, градот Скопје.”

Член 8

Во членот 5 ставот 3 се менува и гласи:

“Јавното претпријатие има обврска да доставува тримесечни извештаи до основачот кои ќе содржат показатели за финансиското работење.”

Член 9

По членот 6 се додава нова Глава II, која гласи:

“ПРИНЦИПИ НА ТРАНСПАРЕНТНОСТ ВО ФИНАНСИСКИТЕ ОДНОСИ”

Член 10

Членот 7 се менува и гласи:

“Јавно претпријатие и друштво кое врши дејност од јавен интерес го води своето материјално-финансиско работење според меѓународните финансиски стандарди за јавниот сектор.”

Член 11

Членот 8 се менува и гласи:

“Јавно претпријатие и друштво кое врши дејност од јавен интерес, дејноста ја врши трајно и без прекин и неговата работа е јавна и транспарентна.”

Член 12

По членот 8 се додаваат три нови члена 8-а, 8-б и 8-в, кои гласат:

“Член 8-а

Во поглед на условите и обврската за транспарентност на финансиските односи, како што се дефинирани во овој закон под јавно претпријатие се подразбира секое јавно претпријатие и друштво врз кое државата или органите на општината или градот Скопје, имаат директно или индиректно влијание преку сопственоста над нив, односно ако поседуваат поголем дел од капиталот на друштвото, имаат мнозинство гласови на акционерите и именуваат повеќе од половина од членовите на управниот или надзорниот одбор на претпријатието и друштвото.

Обврските и условите за финансиска транспарентност од овој закон се однесуваат и на друштвата коишто вршат дејност од јавен интерес.

За доминантно влијание на органите од ставот 1 на овој член се смета кога овие органи, директно или индиректно во однос со едно друштво:

- 1) го поседува мнозинството од запишаната основна главина на друштвото или
- 2) го контролира мнозинството од гласови или
- 3) именуваат, односно избираат повеќе од половина од членовите на управното, раководното или надзорното тело на претпријатието.

Член 8-б

Финансиските односи меѓу државата, органите на општините и органите на градот Скопје и јавните претпријатија и друштвата кои вршат дејност од јавен интерес, треба да бидат транспарентни така што јасно треба да се прикажат:

а) средствата коишто се директно достапни на органите наведени во воведната реченица на овој став за одредени јавни претпријатија или друштва коишто вршат дејности од јавен интерес;

б) средствата коишто се индиректно достапни од органите наведени во воведната реченица на овој став на јавните претпријатија, фондови или финансиските институции и

в) начинот и намената за кои средствата од точките а) и б) на овој став се ставаат на користење.

Транспарентност во финансиските односи од ставот 1 на овој член ќе се применува, особено во следниве случаи:

- а) порамнување на загубите од работењето;
- б) обезбедувањето на капиталот;
- в) неповратна помош или заеми под поповолни услови;

г) давање на финансиски поволности преку откажување од профит или поврат на при-стигнатите суми;

д) откажување од нормален поврат на искористените средства и

ѓ) компензирање на финансиското оптоварување воведено од страна на државните органи.

Обврската за транспарентност на финансиските односи ќе се однесува на јавните претпријатија и друштвата коишто вршат дејности од јавен интерес.

Обврската за транспарентност нема да се однесува на јавните претпријатија и друштва што вршат дејности од јавен интерес кои во секоја од последните две пресметковни години оствариле годишен бруто приход кој не надминува 2 милиона евра во денарска противвредност.

Субјектите од ставот 3 на овој член се должни да водат посебни сметки, согласно со членот 8-в од овој закон.

Член 8-в

Јавните претпријатија и друштвата коишто, меѓу другото, вршат и дејности од јавен интерес се должни да водат посебни сметки во следниве случаи:

1) ако покрај дејностите од јавен интерес вршат и други дејности;

2) ако имаат ексклузивни права во вршењето на дејноста од јавен интерес и

3) добиваат државна помош во која било форма вклучувајќи помош, поддршка или компензација, во врска со вршењето на дејностите од јавен интерес.

Преку посебните сметки од ставот 1 на овој член треба јасно да се прикажат:

а) приходите и расходите коишто настанале од различните дејности и

б) целосни податоци за методот со кој приходите и расходите се назначени или алоцирани на различните дејности.

За да се обезбедат целите од ставот 2 на овој член, потребно е:

а) внатрешното сметководство кое се однесува на различните дејности да е одвоено;

б) сите приходи и расходи се коректно означени или алоцирани врз основа на конзистентно, објективно и праведно применување на сметководствените начела и

в) сметководствените начела според кои се одржуваат одвоените сметки се јасно засновани на меѓународните сметководствени стандарди за јавниот сектор.

Транспарентност на финансиските односи за јавните претпријатија и друштвата кои вршат дејности од јавен интерес, прецизирањето на начинот на водење на сметководството, чувањето на финансиските информации, казнените одредби во случај на непочитување на правилата за транспарентност, како и специфичните правила за јавните претпријатија и друштвата кои вршат дејност од јавен интерес во производниот сектор, ќе се регулираат со посебен закон.”

Член 13

Членот 9 се менува и гласи:

“Владата на Република Македонија, советот на општините и Советот на градот Скопје за основање на јавно претпријатие донесуваат акт за основање на јавното претпријатие.”

Член 14

Во членот 11 став 1 точката 3 се брише.

Точките 4 и 5 стануваат 3 и 4.

Во точката 6 која станува точка 5 после зборот “корисниците” се брише точката и запирката и се додаваат зборовите: “доколку таквите цени не се предмет на регулирање од страна на независно регулаторно тело”.

Точките 7 и 8 стануваат точки 6 и 7.

Член 15

Во членот 13 точка 2 после зборот “ефикасност” се додаваат зборовите: “и транспарентност”, а во точката 6 по зборот “самостојност” се додаваат зборовите: “и еднаквост”.

Член 16

Членот 15 се брише.

Член 17

Во членот 16 став 1 зборот “одборот” се заменува со зборовите “надзорниот одбор”. Ставовите 2, 3 и 4 се бришат.

Член 18

Во членот 17 ставот 2 се брише.

Во ставот 3 кој станува став 2 зборовите: “и претставници на вработените во јавното претпријатие по предлог на Советот на вработените” се заменуваат со зборовите “имајќи ја предвид соодветната и правичната застапеност на припадниците на сите заедници”.

Ставот 4 се брише.

Ставот 5 се брише.

Ставот 6 станува став 3.

Член 19

Во членот 18 ставот 2 се брише.

Ставот 3 станува став 2.

Член 20

Во членот 19 став 2 точката 2 се брише.

Точките 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 и 10 стануваат точки 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9.

По точката 9 се додава нова точка 10, која гласи:

“10) го избира и разрешува директорот на јавното претпријатие, основано од Владата на Република Македонија врз основа на јавен конкурс.”

Член 21

Во членот 20 ставот 1 се менува и гласи:

“Управниот одбор може полноправно да работи и одлучува доколку се присутни повеќе од половината членови на Управниот одбор.”

Член 22

Во членот 21 ставот 1 се менува и гласи:

“Јавно претпријатие не може на претседателот или на член на управниот одбор, на претседателот или на член на надзорниот одбор или на директорот на јавното претпријатие да им дава заеми или гаранции на заеми кои тие ги склучиле со трети лица.”

Член 23

Членот 22 се менува и гласи:

“Владата на Република Македонија, односно општината или градот Скопје по предлог на министерот надлежен за работите од соодветната дејност може да му даде на управниот одбор на јавното претпријатие насоки од општ карактер во поглед на вршењето на одделни работи од делокругот на управниот одбор утврдени во членот 19 од овој закон,

а кои Владата, односно општината или градот Скопје смета дека се од интерес за Република Македонија, односно за општината или за градот Скопје.

Насоките од општ карактер од ставот 1 на овој член не можат да се однесуваат на секојдневното управување со јавното претпријатие.”

Член 24

Во членот 23 став 1 зборот “именува” се заменува со зборот “избира”, а зборот “основачот” се заменува со зборовите: “Управниот одбор”, зборовите во втората реченица: “може да има заменик што го именува, односно разрешува основачот” се заменуваат со зборовите: “може да определи вработен кој во негово отсуство го заменува и го води тековното работење на јавното претпријатие”.

Во ставот 2 зборот “именува” се заменува со зборот “избира”.

Ставот 3 се менува и гласи:

“Со работата на јавното претпријатие, основано од страна на општината, односно градот Скопје, раководи директор што го избира, односно разрешува градоначалникот на општината, односно градот Скопје. Изборот се врши врз основа на јавен конкурс.”

Во ставот 4 првиот ред зборовите: “односно деловодниот одбор на директори” се бришат и во осмиот и деветтиот ред зборовите: “член на деловодниот одбор на директори” се бришат, а зборовите: “членови на одборот” се заменуваат со зборовите: “член на надзорниот одбор”.

Член 25

Членот 24 се менува и гласи:

“Директорот на јавното претпријатие, основано од Владата на Република Македонија, за својата работа одговара пред управниот одбор на јавното претпријатие. Директорот склучува договор со управниот одбор за уредување на односите со јавното претпријатие, во кој поединечно се утврдуваат правата, одговорностите и овластувањата согласно со закон.

Директорот на јавното претпријатие, основано од општината, односно градот Скопје, за својата работа одговара пред градоначалникот на општината, односно градот Скопје. Директорот склучува договор со градоначалникот на општината, односно градот Скопје за уредување на односите со јавното претпријатие, во кој поединечно се утврдуваат правата, одговорностите и овластувањата согласно со закон.

Директорот, членовите на управниот одбор и членовите на надзорниот одбор, ако извршат, односно донесат одлука за која знаеле или за која со оглед на околностите, морале да знаат дека ги повредуваат интересите на јавното претпријатие, одговараат неограничено и солидарно за штетата настаната со таквата одлука. Одговорноста се утврдува согласно со одредбите од Законот за трговските друштва кои се однесуваат на органите на управување.”

Член 26

Членот 25 се брише.

Член 27

Членот 26 се менува и гласи:

“За вршење контрола на материјално-финансиското работење на јавното претпријатие се формира надзорен одбор за контрола на материјално-финансиското работење (во натамошниот текст: надзорен одбор) од пет члена. Времетраењето на мандатот на членовите на надзорниот одбор не може да биде подолг од четири години.

Членовите на надзорниот одбор од ставот 1 на овој член ги именува, односно разрешува основачот.

За членови на надзорниот одбор можат да се именуваат лица со високо образование, кои поседуваат знаења и искуство особено од дејноста на финансиското и сметководственото работење.”

Член 28

Во членот 27 зборовите: “одборот за контрола” се заменуваат со зборовите: “надзорниот одбор за контрола”.

По ставот 4 се додава нов став 5, кој гласи:

“Надзорниот одбор задолжително се состанува најмалку четири пати годишно.”

Член 29

Членот 28 се менува и гласи:

“Одредбите од членот 18 ставови 1 и 2 на овој закон се применуваат и на директорот и на членовите на надзорниот одбор на јавното претпријатие.”

Член 30

Во членот 30 ставот 1 се менува и гласи :

“Основачот, вишокот на средствата остварени од работењето на јавното претпријатие го вложува во јавното претпријатие врз основа на детални финансиски планови.”

Ставот 2 се менува и гласи :

“Јавните претпријатија се должни годишно да изработуваат детални финансиски планови кои ќе ги содржат сите приходи и расходи на јавното претпријатие, инвестициите со динамиката на нивно реализирање.”

Член 31

Членот 31 се брише.

Член 32

Во членот 37 став 1 зборовите: “освен ако со овој закон и со друг закон не е поинаку уредено” се заменуваат со зборовите: “согласно со Законот за работните односи и колективен договор”.

Ставовите 2 и 3 се бришат.

Член 33

Во членот 40 став 1 точката 1 се брише.

Во ставот 1 точки 2 и 3 кои стануваат точки 1 и 2 зборот “распушти” се заменува со зборот “разреша”.

Точките 4, 5, 6 и 7 стануваат точки 3, 4, 5 и 6.

Член 34

Во членот 41 ставот 1 се брише.

Во ставот 2 кој останува единствен став зборовите: “може да ги пренесе” се заменуваат со зборовите: “ги пренесува”.

Член 35

Во членот 42 ставот 2 се брише.

Член 36

Во членот 44 став 1 по зборот “договор” се додаваат зборовите: “во писмена форма”.

По ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

“Договорот од ставот 1 на овој член, особено содржи:

- предметот, начинот и рокот за вршење на дејноста од јавен интерес;
- условите за вршење на дејноста од јавен интерес;
- критериумите, индексите и параметрите со кои ќе се дефинира соодветното вршење на дејноста од јавен интерес, односно содржи обврска за соодветно и квалитетно давање на услугата за задоволување на барањата на корисниците;
- клаузула за ограничување на надоместокот на непосредниот вршител на дејноста од јавен интерес. Надоместокот не смее да го надмине износот потребен за покривање на трошоците настанати при вршењето на дејноста плус разумна добивка и
- причини за раскинување.”

Член 37

Во членот 45 став 1 точката 2 се менува и гласи:

“Со еднострано раскинување од страна на давателот на дозволата.”

Ставот 2 се менува и гласи:

“Причини за еднострано раскинување на договорот, особено се:

- вршењето на дејноста од јавен интерес се врши на несоодветен или неквалитетен начин, имајќи ги предвид правилата, параметрите и другите услови со кои е утврдено соодветното вршење на дејноста и
- вршителот на дејноста на друг начин да изврши битна повреда на одредбите од договорот или на законите кои се применуваат за вршењето на таа дејност.”

Член 38

Во членот 46 став 1 по точката 3 се додава нова точка 4, која гласи:

“4) договорот од членот 44 на овој закон престанал да важи.”

Член 39

Во целиот текст на законот зборовите: “стопанска” и “стопанската” се бришат.

Член 40

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за јавните претпријатија.

Член 41

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.